

V J A R S P O L , s. r. o. Nitrianske Pravno

Námestie SNP 153/35, 972 13 Nitrianske Pravno

V Ý R O Č N Á   S P R Á V A

O   H O S P O D Á R E N Í   Z A   R O K   2 0 1 8

Spoločnosť VJARSPOL, s. r. o., nezmenila v roku 2018 svoje výrobné zameranie a naďalej sa zaoberá v prevažnej miere poľnohospodárskou rastlinnou aj živočíšnou prvovýrobou. V minulom roku 2018 hospodárila na výmere 2.689,88 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho je 1.288,14 ha ornej pôdy, 1.401,74 ha trvalých trávnych porastov.

Poľnohospodárska pôda s priemernou cenou 472,22 €/ha, sa nachádza v k. ú. Kľačno, Lazany, Malinová, Nitrianske Pravno, Solka, Vyšehradné, Poluvsie, Poruba, Pravenec, Tužina. V zmysle Všeobecných záväzných nariadení jednotlivých obecných úradov platíme obciam v k. ú. ktorých sa poľnohospodárska pôda nachádza daň z nehnuteľnosti, čo za rok 2018 predstavuje sumu 38.271,-- €. Z hľadiska vlastníckych vzťahov k pôde, jedná sa o zmluvne prenajatú pôdu a to od súkromných vlastníkov a od SPF SR. Na základe nepísaného pravidla „prenajmeš si všetku pôdu, alebo nič,“ spoločnosť VJARSPOL má v prenájme celkovo cca 3.245,0 ha poľnohospodárskej pôdy, z čoho je 2.449 ha prenájom od SPF a 796 ha od fyzických osôb. Táto výmera je o cca 560 ha viac než obhospodarovaná pôda podporovaná z poľnohospodárskej platobnej agentúry. Za takto prenajatú pôdu sme v roku 2018 vyplatili prenajímateľom, vrátane SPF nájomné v súlade s uzatvorenými nájomnými zmluvami v hodnote 30.676,00 €.

Územno organizačná štruktúra v porovnaní s minulým rokom sa nezmenila, takže spoločnosť VJARSPOL, s. r. o. vykonávala svoju činnosť v piatich samostatných závodoch, z ktorých závody

- **01 MALINOVÁ**
- **02 NITRIANSKE PRAVNO**
- **03 TUŽINA**

sú závody s poľnohospodárskou výrobou rastlinnou a živočíšnou.

- **Závod 04 PV - 1** je zameraný na pridruženú výrobu so zámočnickou, opravárenskou činnosťou.
- **Závod 05 – Mäsozávod** – zabezpečuje porážku a spracovanie mäsa predovšetkým z vlastnej produkcie a v malom rozsahu i nakúpených zvierat.

Rastlinná výroba je orientovaná predovšetkým na pestovanie krmnej pšenice, trhovú plodinu repky olejnej a sladovníckeho ozimného jačmeňa, ale hlavne krmovín pre živočíšnu výrobu. Väčšinu tržieb podniku cca 75 % zabezpečuje živočíšna výroba, buď priamo, alebo cez mäsozávod a to predovšetkým chov hovädzieho dobytku, ale aj ošípaných a oviec. Obidva sektory rastlinná výroba a živočíšna výroba sú však prednostne smerované na výrobu mlieka i mäsa.

Hoci z hľadiska makroekonomického vývoja bol rok 2018 hodnotený ako najsilnejší od čias finančnej krízy v roku 2008, hlavne zásluhou automobilového priemyslu, výsledky agrosektoru ďaleko zaostávajú za týmto hodnotením. Zvýšenie makroekonomickej aktivity sa prejavilo aj vo vývoji cien. Čiastočný nárast cien agrokomodít nezabezpečil potrebný rast efektivity agrobiznisu z dôvodu vyššieho rastu cien nafty a ostatných vstupov do poľnohospodárskej výroby. Poľnohospodárstvo naďalej zostáva jedno z najmenej atraktívnych odvetví s nízkym mzdovým ohodnotením s prehľubujúcim sa problémom nedostatku pracovných síl. Sľubované opatrenia na podporu ekonomického rastu zo strany národných zdrojov buď vôbec neprichádzajú (zelená nafta) alebo sú nesystémové.

RASTLINNÁ VÝROBA

V roku 2018 na úseku rastlinnej výroby pokračoval negatívny trend znižovania obhospodarovanej výmery a to vydávaním pôdy pôvodným vlastníkom, ako aj upresňovaním výmer obhospodarovaných parciel. V porovnaní s rokom 2017 nám poklesla výmera ornej pôdy o 14,14 ha. Z hľadiska klimatických podmienok a množstva zrážok, je možné rok 2018 hodnotiť ako extrémne teplý s časovo a regionálne nerovnomerne rozloženým množstvom zrážok.

V percentuálnom zastúpení plodín na ornej pôde majú naďalej najväčší podiel obilnín a to 34,07 %. Ďalej nasledujú krmoviny na ornej pôde ako lucerka, ďatelino a lucerno trávne miešanky, trávny na ornej pôde s podielom 25,23 %. V oševnom postupe roku 2018 sú ďalšie plodiny zastúpené nasledovne:

- kukurica	23,06 %
- repka ozimná	13,80 %
- jednoročné krmoviny	3,84 %

Klimatické podmienky (hlavne extrémne sucho v druhej polovici vegetácie) sa v plnej miere prejavili pri pestovaní hustosiatych obilnín, ktorých produkcia poklesla v porovnaní s minulým rokom o 219,12 t na úrovni 1.534,3 t. Z celkovej výmery 438,9 ha sme dosiahli priemernú hektárovú úrodu $3,0 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}$, čo predstavuje nižšiu úrodu o $0,79 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}$. Pšenica ozimná – na výmere 331,98 ha dosiahla úrodu $3,33 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}$ a zníženie produkcie o 93,1 t a jačmeň pri zníženej priemernej hektárovej úrode $3,99 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}$ dosiahol celkovú produkciu 427,3 t, čo je menej oproti minulému roku o 126,0 t. Nedostatočná produkcia hustosiatych obilnín nám neumožnila vzhľadom na zabezpečenie krmného fondu dosiahnuť väčšie tržby i napriek čiastočnému nárastu ceny jačmeňa.

Z hľadiska dosahovaných tržieb za výrobky rastlinnej výroby sme výpadok zaznamenali aj u našej hlavnej tržnej plodiny z produktov RV a to repky, predovšetkým z dôvodu výpadku jarnej repky. Celková produkcia repky dosiahla 439,5 t, čo je o 36,16 ton menej ako v minulom roku, pri dosiahnutej priemernej hektárovej úrode $2,47 \text{ t}\cdot\text{ha}^{-1}$.

Zásluhou tiež nižšej realizačnej ceny 341 €/t (381,-- €/t v roku 2017) dosiahnuté tržby 150.053 € boli nižšie o 31.038,- €. Rentabilita výroby repky nám takto klesá i v súvislosti s vynaloženými nákladmi na jej ohrádzanie elektrickými ohradníkmi proti poškodzovaniu porastov premnoženou lesnou zverou.

Kukuricu sme zasiali na ploche 297,06 ha. Po zbere kukurice na siláž z výmery 181,06 ha a dosiahnutej produkcii 6.000 t, sme zvyšok výmery 116 ha ponechali na kukuricu na zrno. Dosiahnutá priemerná ha úroda 6,95 t.ha⁻¹ a celková produkcia 806 ton sa po jej realizácii prejavila v tržbách vo výške 104.052,-- €. Kukurica tak nahradila výpadok tržieb z hustosiatych obilnín a repky.

Časové rozmiestnenie zrážok a vysoké teploty, ktoré vcelku vyhovovali pestovaniu kukurice, však už menej vyhovovali a negatívne sa prejavili pri výrobe konzervovaných krmív z viacročných porastov tráv, ďatelinotráv a lucerien. Produkcia z prvých kosieb bola priemerná, nakoľko porasty využili zimnú vlahu, ale produkcia hmoty z ďalších kosieb, kde porasty trpeli suchom, bola horšej kvality a nižšia.

V roku 2018 sme vyrobili 1.133,8 ton sena a 4.392 ton senáže, čo spolu s kukuričnou silážou 5.200 ton predstavuje dostatočné zabezpečenie krmovínovej základne pre živočíšnu výrobu.

Celkové tržby za výrobky rastlinnej výroby v roku 2018 dosiahli hodnotu 335.866,-- €, čo predstavuje o 18.343,-- € viac ako v predchádzajúcom roku.

ŽIVOČÍŠNA VÝROBA

Živočíšna výroba svojím najväčším podielom na celkovom objeme tržieb je naďalej hlavným odvetvím a predmetom činností firmy, na čo nás predurčujú aj pôdno – klimatické podmienky.

Celkové tržby za kravské mlieko, vrátane drobného predaja dosiahli v roku 2018 826.629,-- €, čo predstavuje viac ako 52 % z celkového objemu tržieb za spoločnosť VJARSPOL. I napriek miernemu nárastu priemernej realizačnej ceny o 0,007 € na 0,338 €/l, nám však tržby za mlieko poklesli v porovnaní s minulým rokom o 48.198,-- €, z dôvodu poklesu dodávky vrátane drobného predaja o 201.344 l, pri celkovom objeme 2,429.910 litrov. Nižšia výroba, ako aj dodávka mlieka bola spôsobená poklesom priemerného stavu dojníc o 38 kusov na 433 kusov pri zachovaní priemernej dodávky mlieka na dojnicu vo výške 5.600 l. Zníženie stavov dojníc vyplynulo z vysokej brakácie premiestnených kráv z Tužiny do Malinovej v roku 2017. Pokiaľ sa bude situácia na trhu s mliekom vyvíjať naďalej priaznivo, našou snahou bude čiastočné navýšenie stavov dojníc na úroveň 450 ks.

V chove mladého a výkrmového dobytku sme zaznamenali mierny pokles celkového hmotnostného prírastku ako i priemerného denného prírastku na úroveň 0,63 kg/deň. Plne si uvedomujeme potrebu dosahovať na tomto úseku lepšie výsledky, nakoľko len kvalitný odchov mladého dobytku je predpokladom vysokej mliekovej úžitkovosti.

V chove ošípaných naďalej pretrvávajú nepriaznivý stav vyplývajúci z nízkych realizačných cien, ale aj zastaralého ustajňujúceho priestoru na hranici ďalšieho používania. Z uvedených dôvodov zvažujeme opodstatnenosť zachovania chovu ošípaných s celým obratom stáda, alebo len jeho redukciu na výkrm ošípaných v nadväznosti na prevádzkovanie vlastného malého bitúnku.

V roku 2018 priemerný stav prasníc 30 je nižší o 10 ks v porovnaní s minulým rokom a celkový prírastok 48.960 kg poklesol o 7.336 kg, celkový priemerný prírastok u ošípaných predstavuje 0,53 kg/deň.

Pokles priemerných stavov ošípaných o 90 ks na úroveň 388 ako aj vyššie uvedené úžitkové parametre nasvedčujú o vážnych problémoch v chove ošípaných aj v súvislosti s nízkou atraktivitou povolania a nedostatkom pracovných síl.

V chove oviec pri takmer nezmenenom priemernom stave bahníc 404 ks sme v hodnotenom roku vyrobili 2.812 kg ovčieho syra a 22.578 l ovčieho mlieka a 1.254 kg ovčej vlny, z čoho tržby za všetky ovčie výrobky dosiahli 40.256,-- €, t. j. o 4.358 € viac než v minulom roku. Tieto tržby nepokrývajú ani náklady na celoročné mzdy 4 pracovníkov, vrátane odvodov.

Celkové tržby za výrobky živočíšnej výroby v roku 2018 dosiahli hodnotu 924.825,- €, čo je o 29.077 € menej v porovnaní s minulým rokom, hlavne z dôvodu poklesu výroby kravského mlieka.

EKONOMIKA

V roku 2018 celá administrácia priamych platieb z PPA prebehla systémom „GSAA“, pričom bola uplatnená degresivita ANC (predtým LFA) platieb. V oblasti projektovaných opatrení PPA zverejnila len menšie výzvy vzhľadom na podstatné vyčerpanie zdrojov z projektov PRV z predchádzajúceho obdobia. Vyplácanie finančných prostriedkov bolo vzhľadom na veľký počet žiadostí a neustále zmeny na PPA oneskorené. Naša žiadosť o platbu za realizáciu druhej časti projektu „Zabezpečenie krmovínovej základne pre firmu VJARSPOL, s. r. o. a zavádzanie inovatívnej technológie“, bola vyplatená až koncom roka 2018. Aj táto skutočnosť okrem iných dosiahnutých výrobných výsledkov významne ovplyvnila tok finančných zdrojov našej firmy v roku 2018 a premietli sa do úrovne jednotlivých ekonomických ukazovateľov ako aj ukazovateľov hodnoty majetku a zdrojov ich krytia.

Celková hodnota majetku na strane aktív vo výške 3,703.107,-- € nám poklesla v porovnaní s minulým rokom o 420.055 €, hlavne v dôsledku poklesu neobežného majetku o - 526.381,-- €, pričom obežný majetok vzrástol o 102.507-- €.

Hodnoty jednotlivých položiek neobežného a obežného majetku sú zachytené v nasledovnej tabuľke:

	2018	2017	Rozdiel r. 2018 - 2017	
Neobežný majetok = DHM	2,832.305	3,358.686	-	526.381
Z toho: Stavby	1,790.643	1,720.499	+	70.144
Samost.hnutelné veci	666.819	983.702	-	316 883
Zákl.stádo a zvieratá	206.191	194.148	+	12.043
Pozemky	162.117	161.318	+	799
Obstar. dlhodobý hm. majetok	6.535	299.019	-	292.484
Obežný majetok	864.914	762.407	+	102.507
Z toho: Zásoby	746.092	619.273	+	126.819
Materiál	53.678	21.968	+	31.710
Nedokončené výr.	128.740	127.271	+	1.469
Výrobky	283.567	171.798	+	111.769
Zvieratá	280.107	298.236	-	18.129
Krátkodobé pohľadávky	84 834	118.690	-	33 856
- z toho z obch.styku	51.454	66.451	-	14.997
Daňové pohľad.a dotácie	33.080	51.599	-	18.519
Finančné účty	33.988	24.444	+	9.544

Poznámka: Neobežný majetok je zároveň aj Dlhodobý hmotný majetok, keďže Dlhodobý nehmotný majetok nemáme.

Hodnota vlastného imania v roku 2018 dosiahla 779.875,-- €. Jeho pokles v porovnaní s minulým rokom o 52.512,-- € bol spôsobený poklesom nerozdeleného zisku minulých rokov o 22.488,-- € a zhoršenie HV za účtovné obdobie po zdanení o 30.024,- €, ktorý dosiahol mínusovú hodnotu - 10.981,-- €.

Celkový objem záväzkov v porovnaní s minulým rokom poklesol o 490.838,- €, keď ich absolútna hodnota k 31. 12. 2018 dosiahla 1,827.647,-- €. Výrazný pokles celkového objemu záväzkov bol spôsobený hlavne poklesom bežných bankových úverov o 310.914,-- €. V ostatných položkách záväzkov bol zaznamenaný pokles a to hlavne u Dlhodobých bankových úverov o 142.662,-- €, u Krátkodobých záväzkov o 25.183,-- € hlavne u Záväzkov z obchodného styku.

Čistý obrat, definovaný ako výnosy dosahované z predaja výrobkov, tovarov a služieb po odpočítaní zliav, spoločnosť VJARSPOL za rok 2018 dosiahla 1,661.046,-- €, čo predstavuje nárast v porovnaní s minulým rokom o 9.759,-- €.

VÝNOSY Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU v roku 2018 dosiahli celkovú hodnotu 3,217.859,-- €. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku tieto vzrástli o 156.380,-- €. Hlavný podiel na ich náraste majú ostatné výnosy z hospodárskej činnosti, ktoré vzrástli o 66.999,-- € a tiež pokles zápornej hodnoty zmeny stavu vnútropodnikových zásob o 55.424,-- €.

V porovnaní s rokom 2017 vo výnosových položkách sme zaznamenali tiež nárast aj u aktivácie o + 24.198,-- €.

Tržby z predaja vlastných výrobkov nám poklesli o 23.764,- € na úroveň 1,377.905,-- €, hlavne z dôvodu poklesu tržieb za výrobky ŽV, taktiež sme zaznamenali pokles tržieb za predaný tovar, t. j. v našom prípade menší predaj mäsa a mäsových výrobkov v predajniach o 3.186,- € v porovnaní s minulým rokom. Zvýšený záujem o prenájom priestorov na skladovanie v súvislosti s budovaním obecnej kanalizácie sa priaznivo prejavil v ukazovateli tržby z predaja služieb, ktorý ako jediný z tržieb dosiahol nárast v porovnaní s rokom 2017 o 23.568,-- € na úroveň 73.519,-- €.

NÁKLADY Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU dosiahli v hodnotenom roku 3,199.691,-- €, čo predstavuje nárast oproti minulému roku o 203.279,-- €. Keďže nárast výnosov z hospodárskej činnosti bol vyšší len o 156.380,-- €, prejavilo sa to v zhoršení výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti o 46.899,-- €, keď dosiahol absolútnu hodnotu + 18.168,-- €.

Z nákladových položiek sme nárast zaznamenali u: Odpisy z dlhodobého nehmotného majetku a to o 57.275,-- € na úroveň 698.509,-- €, ako pokračujúci dopad odpisovania zaradeného majetku nadobudnutého v rámci projektu PRV. Nárast sa prejavil taktiež v Osobných nákladoch a to o 59.506,-- €, ktoré tak dosiahli hodnotu 1,104.469,-- €. Dopad nárastu minimálnej mzdy pri zníženom počte pracovníkov o 2 na 87 sa prejavil i v raste priemernej mzdy, ktorá tak dosiahla 765,-- €, pričom celkovo vyplatené mzdové náklady dosiahli 797.016,-- €.

Z nákladových položiek sme najväčší nárast zaznamenali v položke Spotreba materiálu a energie, ktorá vzrástla v porovnaní s minulým rokom o 79.017,-- € a dosiahla hodnotu 938.577,-- €. K navýšeniu tiež došlo v nákladovej položke Služby a to o 19.183,-- €, ktoré dosiahli úroveň 267.752,-- €.

Prehľad spotreby jednotlivých druhov materiálu a energie je obsiahnutý v nasledujúcej tabuľke:

Druh	Rok 2018	Rok 2017	Rozdiel 2018 - 2017
Spotreba nakúpených osív	72 752	62 667	+ 10 085
Spotreba nakúpených hnojív	90 252	74 163	+ 16 089
Spotreba chemických ochranných látok	76 780	80 164	- 3 384
Spotreba náhradných súčiastok	65 512	57 528	+ 7 984
Spotreba PHM	215 116	197 859	+ 17 257
Spotreba energie	122 825	121 483	+ 1 342
Spotreba nakúpených krmív a stelív	39 632	40 184	- 552
Spotreba liekov	21 135	20 604	+ 531
Spotreba nakúpených komponentov do KZ	139 025	98 962	+ 40 063
Spotreba ostatného materiálu (hutný mat.)	83 293	90 393	- 7 100

Z rozdielu VÝNOSOV Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU a NÁKLADOV Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI SPOLU nám vychádza **VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI**, ktorý za rok **2 0 1 8** dosiahol plusovú hodnotu – **+ 18.168,-- €**, čo predstavuje **zhoršeniu oproti minulému roku o 46.899,-- €**.

Z dôvodu poklesu Nákladových úrokov **došlo k zlepšeniu HOSPODÁRSKEHO VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z FINANČNÝCH ČINNOSTÍ** o **6.647,-- €** na zápornú hodnotu - **33.728,-- €**.

Výslednicou VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z HOSPODÁRSKEJ ČINNOSTI a VÝSLEDKU HOSPODÁRENIA Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ po zúčtovaní dane z príjmov splatnej a odloženej je **CELKOVÝ VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA ZA ÚČTOVNÉ OBDOBIE po zdanení vo výške : - 10.981,-- €.**

Zlepšenie hospodárskych výsledkov do budúcnosti očakávame viac vo výnosovej oblasti, navýšením vlastných tržieb, ale aj ostatných výnosov vo forme podpor z PPA, ako napríklad zelená nafta tak, aby bolo možné eliminovať ich degresivitu ANC platieb, ale tiež vynútený rast nákladov z dôvodu rastu minimálnej mzdy a rôznych príplatkov.

V Nitrianskom Pravne, 06 03. 2019

Ing. Gašpír Július
Konateľ spoločnosti: